

J. A. H. C.

DE
IMPERIO
SOLIS ac LUNÆ
IN
Corpora Humana,
Morbis inde oriundis.

AUTHORE

RICHARDO MEAD, M.D.S.R.S.
Et in Nosocomio Divi Thomæ Lond. Medico.

Rationalem puto esse debere Medicinam; Instrui verò ab evidentibus Causis, obscuris omnibus non à Cogitatione Artificis, sed ab ipsa Arte rejectis. Cels. in Præf.

LONDINI:

Impensis RAPHAELIS SMITH ad Insigne
Bibliorum in Porticibus Bursæ Regalis, in
Vico Cornhill. A. D. MDCCIV.

0

(8)

IMPERIO

20113 BC LUNA

PRÆFATIO

Source: *See note on p. 10*

MUSEVM

BRITAN
NICHOLSON

NICVM

1890

1871

[Faint, illegible handwriting]

1880

1845

Scientific edition 2.000 - 1990

Ratification of the Convention

1870

187

18

PRÆFATIO.

CUM Varium ab omni
 ævo fuerit, pro diversis
 inter se Philosophorum
 Decretis, Medicinæ Studium;
 mirari subiit aliquoties, post
 feliciter jam ante aliquot annos
 promotam Causarum Natura-
 lium Indagationem, non ea ac-
 cessisse Salutari Arti Incre-
 menta, quæ à rectiùs institutâ
 Ratiocinatione sperare fas erat.

A 2

Quan-

L R

*Quantum profecerint in Re-
rum Cognitione Sapientiae Con-
sulti, ab adjunctis Disquisitioni
de Naturâ Geometricis Ratio-
nibus, Authoribus imprimis
Galileo, Keplero, Torricel-
lio & Neutono, Nemo in his
Sacris vel mediocriter versatus
ignor at. Et Conjecturis tamen
adhuc scatet Medicina, & vix-
dum Scientiæ Titulum mere-
tur.*

*Id num Artis ipsius Indoli
debeatur, quæ certa Principia
respuat; an potius Medicis vi-*

tio

tio vertendum sit, quòd obli-
 quum Tramitem insistentes, no-
 luerint tamen, Laboris Tædio,
 redire in Viam; alias fortassis
 dabitur Disputandi occasio. In-
 terim, ut manifestum fiat, quan-
 tum profit Medentibus, tum in
 Causis, tum in Remediis Mor-
 borum inveniendis, Geometriæ
 Studium, difficillimam Quæsti-
 onem, De Quarundam Ægri-
 tudinum Circuitibus expli-
 care institui; quæ quidem talis
 est, ut solâ hujus Disciplinæ
 ope investigari queat.

Co-

Coactus idcirco sum in hac
 Disputatione paulo accuratiores
 inire Numerorum Rationes,
 quàm quas requirere videtur
 Res Medica; non quo præclu-
 dam aditum ad Disquisitiones
 nostras Iis omnibus qui Geome-
 triam non callent, sed ut Illis
 satisfiat qui summam in expli-
 canda Rerum Naturâ ^{causarum}
 desiderant; & ne quis fortasse
 putet, nos pro Causis Mecha-
 nicis fictas Hypotheses, pro
 ipsis Naturæ Legibus inania
 Commenta venditare.

Ne-

Negligant tamen per Me li-
 cet, qui nullo Mathematica-
 rum Disciplinarum Studio te-
 nentur, hanc Operis nostri par-
 tem; Nullam Ego Calculis
 Algebraicis gloriolam aucupa-
 bor unquam, qui sentio quàm
 mihi sit ad hasce Animi Exer-
 citationes mediocre nimis Inge-
 nium. Et erunt, ut opinor, in
 Schedulis his Historiæ aliquot
 & Monita, quæ etiam Illis
 qui omnia Ratiocinia in Arte
 nostrâ despuunt, solam Experi-
 entiam Ducem secuti, Usum
 ali-

*aliquem in Medendo præbeant ;
qui quidem nostri omnis qualif-
cunque Laboris Finis est.*

*Latè patet iste in quo decur-
rimus campus, neque uno tan-
tum modo innumeris, inter quos
miseri vitam trahimus , Dolo-
ribus opitulamur ; Tum Expe-
rimentis, Tum Ratione, con-
stat Medicina ; & qui huic
minimè fidit, eo saltem certiori
spe Salutem promittit Ægro-
tantibus, quo illis instructior ad
Artem accingitur.*

At

At utrumque sane auxilium
desiderat Res Medica, ut qui-
bus supersunt Exempla, hos
non deficiat Scientia, quæ illa
variis Casibus accommodare do-
cet.

Quanquam enim sobriis for-
tassis & frugi Hominibus, qua-
les fuisse primos Mortales ac-
cepimus, adversus infirmæ Va-
letudinis incommoda, satis fuerit
præsidii in perpaucis Remediis,
quæ Casus ostenderat, & com-
probârat Usus; tamen, successu
a tem-

(viii)

temporis, postquam Corpora vitiantur Desidia & Luxuria, aliâ sæpe atq; aliâ Curatione opus erat; cum quærere jam necesse esset non tantum quid Morbum fecerat, sed & quanam Ratio communem ipsius Naturam atq; Indolem in hoc aut illo immutaret.

Hinc mederi oportere, dixit Hippocrates (a), & communia & propria intuentem; quoniam, ut rectè Celsus (b),

(a) Epidem. lib. i.

(b) In Præf.

Inve-

(ix)

Inveniuntur in quibus aliter,
atque in cæteris, idem eveni-
niat ; & Causæ quoque æsti-
matio sæpe Morbum solvit.

*Neque aliâ sane de causâ,
cessasse per septingentos annos,
à Trojano, nimirum ad Pelo-
ponnesiacum Bellum, Meden-
di Studium, memoriæ prodidit
Plinius (c), quàm quòd cùm
nova jam non raro inciderent
Morborum genera, neq; pares
huic operi esse poterant qui solo*

(c) Lib. 29. in Proœm.

*Ufu Medici evaserant, sibi
vendicârint Sapientiæ Cultores
salutarem Professionem, quæ
sine Naturæ rerum Cognitione
trunca & debilis deprehende-
batur.*

*Hinc de eodem illo Inter-
vallo refert Celsus (d), Habi-
tam esse Sapientiæ Partem
Medendi Scientiam, ut &
Morborum Curatio, & rerum
Naturæ Contemplatio sub
iisdem Authoribus nata fit.*

(d) Loco citat.

Et est quidem in rem nostram quàm maximè, hìc indicare, Geometras reverà insignes fuisse illos Philosophos qui prima posuerunt antiquitùs Artis nostræ fundamenta.

*Excelluit inter omnes Sapi-
entiae Magistros illis temporibus Pythagoras, qui tantam acquisivit laudem à Medicinæ peritiâ, ut circumferret vulgò fama, Peragrasse Ipsum Civitates non Docendi sed Medendi*

dendi causa (e). *At eximii simul erant hujus Viri in Mathematicis Disciplinis Progressus. Id testantur Duo imprimis nobilia Ipsius Reperta, alterum de Quadrato lateris in $\rho\pi\delta\sigma\gamma\alpha\upsilon\lambda\omicron\varsigma$ Triangulo recto angulo subjecti Quadratis laterum eundem continentium æquali; alterum de Area Parabolæ, quam demonstrasse primum ipsum Author est Proclus (f); & ob hoc quidem potius quam*

(e) Ælian. Var. Hist. lib. 4. cap. 17. Vide & Diog. Laert. (f) lib. 4. ad primum Euclid.

*illud Inventum, Hecatombam
illum immolasse credidit Plu-
tarchus.*

*Audivit Hunc in Italica
Scholâ Empedocles, divino in-
genio Vir, qui abdita Naturæ
Penetralia rimatus, illa præ-
stitit in Arte nostrâ quæ frustra
quis ab Empirica Medicina
sperâisset.*

*Inciderat in Agrigentum,
Natalem Urbem, gravis Pe-
stilentia, comperit mox ille
causam, & occlusis Montium
qua-*

quarundam Faucibus per quas
spirantes infalubres Venti
importarant Contagionem, a-
vertit Malum (a).

Pari beneficio & Selinuntios
os affecit, quos cum circum
alluentis Fluvii Vitio & Pu-
tore invaferat Lues, duos Ille
vicinos Amnes in hunc deri-
vari iussit, quo pacto, con-
citato Flumine & purgato
Alveo dulcescebant paulatim

(a) Plutarc. in Lib. περί πλανεραιμωσίνης, & in
illo contra Color.

Aquæ,

Aquæ, & grassari defuit
Pestis (b).

*Ideo imprimis memoratu
dignæ sunt hæ Historiæ, quo-
niam nullis cedere Remediis
Contagiosos Morbos, ad iram
Deorum vulgo relatos, credi-
dit Antiquitas; in utroque verò
Casu auxilium indicavit Me-
chanica Scientia; & à confi-
milibus, denique causis non ra-
rò hujusmodi Calamitates in-*

(b) Diog. Laert. Lib. 8. Segm. 70.

ferri, innumeræ Authorum Observationes fidem faciunt.

Præceptorem, ut quidam crediderunt, ipsius Hippocratis, Democritum, Geometriæ pariter ac Medicinæ Studium commendavit. Scripsit Ille De Contactu Circuli & Sphæræ, de Geometricis, de Lineis ratione carentibus, simul & De Natura Hominis, de Humoribus & de Pestibus Libros (a).

(a) Diog. Laert. in Vitâ Democr.

*Per Hos quidem & Horum
similes Viros increvit hæc Pro-
fessio ad Hippocratis usque
tempora. Is cum Vulgi Su-
perstitionem, Empiricorum
Audaciam, & Simulationem
inanemque Sophistarum Of-
tentationem, Artis Processi-
bus maximè obstare deprehende-
ret; ad illum finem Scripta sua
referebat, ut hisce Impedimen-
tis & Difficultatibus iret obvi-
am. Et Religionibus quidem
obstistere docet in aureolo de
Morbo Sacro Libello; ubi*

b 2

multus

*multus est in patefaciendis illorum hominum Fraudibus ac Fal-
 aciis, qui Pietatis erga Deos
 specie & obtentu Inscitiam su-
 am velabant, Incantamentis
 & Lustrationibus Morbos de-
 pellere profitentes, quos Medi-
 camentis non poterant.*

*In Libris de Arte, de De-
 coro, & de Præceptionibus,
 tum contra Illos qui Artem esse
 negantes Medicinam, Experi-
 menta tantum spectabant; tum
 eos qui perverso more hanc cole-
 bant, prolixè & acutè disputat.*

Et

*Et animadvertere quidem
 lubet, quoniam in partes trahi
 video à quibusdam, invitum li-
 cet, Divinum Senem, Mecha-
 nicum ubique Ratiocinandi
 genus, in hisce Tractatibus à
 Medicinæ Parente probari &
 commendari; Laudo (inquit
 ille) Ratiocinationem, modo
 ex iis quæ Sensus compre-
 hendunt, aut Experimenta
 ostendunt, nascatur, & rite
 ex his quæ comparent Con-
 clusiones colligat. — Quod
 si non legitima Inductione
 proce-*

procedat, verum ex Opini-
onum Commentis proficisca-
tur, Molestias & Difficulta-
tes graves affert (a).

*Illustrantur & confirmantur
hæc ab iis quæ de Prisca Me-
dicina differens, inculcat Ipse;
Postquam enim simillimos esse
plerosque Medicos imperito-
rum Navium Gubernatorum
pronunciasset, quorum dum
tranquillo Mari & secundis
Ventis vehuntur, non depre-*

(a) Lib. de Præcept.

henditur

henditur Artis Inscitia ; at
 si forte gravior Cœlum con-
 traxerit Tempestas, constat
 mox illorum Culpa factum
 esse Naufragium ; Cogno-
 scendas imprimis esse *docet*
 Rerum Facultates, non fin-
 gendo aut excogitando, sed
 Vires quas in Corpus nostrum
 habent & exercent, invenien-
 do ; in quo tum Humorum
 Affectiones, tum Partium Fi-
 guras perpendere oportet ;
 quarum nimirum quædam
 ex ampliore Sinu in angu-
 stum Apicem coeunt ; quæ-
 dam

(xxii)

dam expansæ sunt ; alia teretes & Cylindrææ , alia densæ ; alia denique raræ & laxæ.

Hæc est illa Sapiëntia quæ cum Studio Medicinæ , coniungenda est ; quæque instructus Diis par evadit Artifex (b).

Sed ego fusius ista non exponam. Ex dictis manifestum est, Σοφιστῆς appellare Artis Ma-

(a) Lib. de Decor.

gistrum

gistrum Illos qui fictis super Cau-
 sis argumentantur; At ^{Esse} longius
 habere hos qui ex perspectis Na-
 turæ Legibus & cognitâ Corpo-
 ris animalis fabricâ ratiocinan-
 tur. Quod in Illorum gratiam
 moneo, qui quasi nihil interesset
 inter commentitias Philosopho-
 rum ^{modos} & certas Geome-
 trarum Conclusiones, ita des-
 piciunt & coram indoctâ Ple-
 be irrident utilissimam Disci-
 plinam.

—Næ illi crassâ (ne dicam in-
 vitâ) Minervâ, tum Philoso-
 e phiam

phiam tum Medicinam colunt. Longè enim discrepant ab Illorum Opinjonibus Horum Rationes. Qui Hypothesin condit, verisimilia sequitur, & id imprimis agit, ut Eventibus & Phænomenis solvendis pares sint & respondeant Positiones. Contrà, Mechanica ^{et} Demonstrationibus constat, quas aut ex Corporum Figuris colligit Geometriam edoctus, aut ex cognitis jam & manifestò compertis Motûs Legibus necessariâ Inductione, pertexit.

Exem-

*Exemplis Res ista fiet illustrior ; Concinnavit de Corporum Gravitate Suspiciones & Conjecturas Cartesius, nec quicquam inde in Naturæ Rerum cognitione profecit ; at hujus Leges, nullâ habitâ Causæ ratione, Geometricè persecutus Neutonus, ipsam Mundi Fabricam Contemplationi nostræ subjecit. Morborum Soporiferorum Ideam commentus est Willisius, unde discimus super-
fuisse Authori Verba, defuisse Medendi Scientiam ; Horum*

verò ipsorum Historiam & Sym-
 ptomata ad Mechanicas Ratio-
 nes exigens Bellinius, tum ad
 Notitiam tum ad Curationem
 gravium Malorum patefecit
 Viam. Pluribus superfedeo, neq;
 enim extorquendum est illorum
 Hominum suffragium, qui datâ
 operâ Assensus suos Juxta, &
 in ipsa Sole Caligant.
 Et hæc quidem hætenus.
 Quod ad nostram hanc Opellam
 attinet, Lectorem Ego Neu-
 toniana aliquantulum doctum
 desidero, aut qui ea saltem in-
 tellexerit

tellexerit quæ ad Sensum Sum-
mi Philosophi de Aëribus Ma-
ris in Aëris nostris Philoso-
phicis (a) luculenter exposuit
Vir omnibus bonis Literis eru-
ditissimus E. Halleius.

Cum meum super hisce Eden-
dis Consilium cum amicissimo
A. Pitcarnio, ad Reipublicæ
Salutem & Artis Incremen-
tum nato Medico, per Literas
communicassem, laudavit ille In-
stitutum, & pro eâ quæ est Hu-

(a) Nam. 216.

manitate, Mihi è Thesauro suo
 instructissimo Historias de
 Quorundam Morborum Re-
 cursibus, perlibenter suppedita-
 vit. Has, non levia Libelli no-
 stri Ornamenta, idoneis quasq;
 locis exposui, gavisus Viri in
 hisce Studiis Principis Testi-
 monio Sententiam nostram con-
 firmasse, eo magis quoniam æ-
 quum erat alienis potius quàm
 propriis Observationibus No-
 væ Theoriæ asferre fidem.

Quod superest, neq; id sane
 de nihilo est, quod Rerum Con-
 ditoris

ditoris Opt. Max. Sapiëntiam
 illustret nostra Dissertatio, &
 Ipsius Bonitatem miro artificio
 junctam patefaciat ; qui cùm
 omnibus Viventibus summâ Cu-
 râ prospexerit, hoc Bruta inter
 & Ratione prædita Animantia
 fecit Discrimen, ut cùm frue-
 rentur illa communibus Natu-
 ræ Beneficiis, Nobis ultrâ lice-
 ret, Horum Rationes & Usus
 explorare & Dædalæ Molis di-
 vinum Opificium contemplari.

Curam deniq;, memoratorum
 Casuum ideo perstrinxi brevi-

ter

ter, quoniam quæ Mibi in ple-
 risq; Morbis Notatione maximè
 digna in dies occurrunt, illa, si
 neq; animus neq; otia ad Scriben-
 dam defuerint, in Publicum ali-
 quando emittere constitui. Tu,
 interim, Lector, hisce Fruere &
 Vale.

*De Imperio SOLIS ac LUNÆ
in Corpora Humana, &
Morbis inde Oriundis.*

CAPUT I.

MOrborum complurium *Accessiones & Circuitus à Lunæ* Viribus pendere, ab omni ævo crediderunt Antiqui. Immo quosdam esse qui soli *Astro- rum Influxui* originem suam debeant. Testimoniis suis comprobant; Historiarum enim illorum qui populariter grassantur Morborum Ultimi Scriptores toti sunt in enumerandis *Corporum Cælestium Motibus & Influentiis*. Idcirco *Thessalum* Filium monet *Hip-*

B

pocrates

pocrates (a) ut Arithmeticae & Geometriae operam det, quoniam *multum possunt in Aegritudinibus Ortus & Occasus siderum* (b).

At verò cum temporis decursu Philosophorum Decretis accommodari coepisset Medicina, nec tamen ex his ulli Compagis Animalis cum Astris Consensum explicare aggredierentur, neglectâ paulatim verâ observandi Normâ, non alia Coelestibus hisce Causis tribuebatur Efficientia, quam quæ à manifestâ Aeris Ambientis Dispositione peti posset; nisi forte excipere velimus quasdam quasi veritatis scintillas quas vanis suis Commentis obscuratas etiamnum jactat Astrologorum vulgus.

Animus itaque est, ut certi aliquid in re perdifficili & recondi-

(a) *Epist. ad Thessalum.* (b) *De Aere, Aquâ & Locis.*

tâ constet, ostendere primùm *Solis* *Lunæque* Cursum præter Mutationes quas Anni tempora & tempestates hinc oriundæ inducunt, pro variis eorum Stationibus variè Corpora nostra afficere, & Fluidorum Motus turbare; Inquirere deinde, quinam morbi, quæve in morbis Symptomata hinc trahant originem; & quantum deniq; ad Medicinam rectè faciendam conferant hujusmodi Ratiocinia.

Perpetua est Autorum qui *Historiam Ventorum* conscripserunt Observatio; Status Cœli maximè *Ventosos* incidere in Æquinoctium Verum aut Autumnale. Notum quinetiam est pacatum alioquin Aera *Ventorum* vi plus minus agitari plerumque Meridie & mediâ Nocte, hoc est, Sole ad Meridianum Cœli fastigium, aut subter Cœli ima & Meridiano contraria, accedente.

Idem pariter contingere, cum intumescit maximè Maris Æstus, hoc est, *Lunâ* summum Cœli Verticem aut huic oppositum locum tenente. Servant idcirco hæc Tempora quibus Agricultura aut Res Nautica Curæ est. Novam denique Plenamque *Lunam* Tempestates Cœli commutare coortis Ventis, nemini non compertum est. Evolvat qui de his certior fieri cupit, *De Chales de Arte Navigandi Librum, Gassendi Philosophiam, & J. Goad Astro-Meteorologica.*

Hæc omnia cum rato & perpetuo Naturæ ordine eveniant, mirum est Philosophos nondum illorum Causas accuratiùs explorasse. Quanquam enim verissimum sit variam esse admodum & à diversis pendere Principiis *Ventorum* Originem, at nihilominus constans adeo & certus stasis temporibus horum
Recur-

Rekursus, unam aliquam necessa-
riò quæ constanter & eodem modo
agat, habet à Naturâ Causam.

Jamdiu compertum est, *Aera*
Terram nostram ambientem esse
Fluidum subtile virtute elasticâ
præditum, cujus inferiora à supe-
rioribus premantur: Vis verò cu-
juscunq; Partis undiq; in Orbem
æqualiter se diffundat. Hinc fit,
ut si externa qualibet Causa Gra-
vitatem hujus Elementi in quovis
loco minuat, ea simul efficiat ut
ruat confestim in eam sedem ab
omni parte circumfusus *Æther*, usq;
dum restituatur in toto Ambiente
Æquilibrium, quod in omnibus
corporibus fluidis locum obtinere
necesse est.

Hujusmodi quivis Impetus *Ven-*
tum faciet, qui nihil est aliud nisi
concitatio *Aeris* motus versus cer-
tam aliquam Mundi Plagam. In-
quiren-

quirendum igitur erit num suppetat universalis quæpiam Causa quæ pressionem Aeris enumeratis modò temporibus immutat, hæc enim quæcumque sit, Ventos & si quæ alia hinc pendent Phænomena, per certa illa Intervalla, recurrere faciet.

Æstus Maris reciproci tum miro quo fluunt Ordine, tum insigni quam Animantibus ferunt utilitate, nunquam non invitarunt ad sui Contemplationem illorum ingenia, qui studio Naturæ tenebantur. Ast frustra tamen tentarunt omnes nobile hoc Divini rerum Conditoris Artificium, usque dum altiùs petita *Principia* & Rebus ipsis consona patefecit Orbi *Newtonus*. Horum demum ope discimus, a conjunctis aut separatis *Solis Lunæque* Viribus, quarum tamen effecta incertæ locorum aliorumque

rúmque Casuum Rationes augent & minuunt, oriri omnes *Æstuum* Varietates. Cúmque memoratæ jam *Aeris* Mutationes iisdem eveniant temporibus quibus contingunt *Maris* Fluxus, sintque pariter tum *Aquæ* *Oceani* tum ambiens nos *Æther* *Corpora* fluida iisdem Legibus Motûs magnâ ex parte subjecta, liquet locum hic habere illud summi Philosophi effatum, horum, nimirum, *Effectuum Naturalium ejusdem generis easdem esse Causas* (a).

Quodnam inter hæc discrimen faciat nota illa *Aeris* Virtus quâ caret *Aqua*, mox dicam; sepositâ tantisper hujus consideratione, hoc constat, sicuti intumescit *Mare*, sic bis semper vicenis quinisque horis attolli debere ad insignem *altitudi-*

(a) *Newton. Princip. pag. 402.*

nem nos ambientem *Aera*, ab attractione *Lunæ* ad meridianum *Coeli* fastigium accedentis, ita ut *pro Sphærali* se in *Sphæroidem*, quam vocant, *Figuram* induat, cujus longissima *Diametros* producta per *Lunam* transiret. Eandem pariter necessario sequi *Ætheris* Intumescientiam, quoties *Sol* ad loci cujusvis *Meridianum*, aut supra aut infra *Horizontem*, pervenit. Fieri quinetiam hanc *Maximam* quando *Luna* Nova vel Plena est, a conjunctis nimirum utriusq; *Astri* Viribus; *Minimam* verò quando ea *dimidia* est, quatenus nempe, in contrarias partes trahentibus eo tempore fideribus, sola Virium, quibus alterum alteri præpollet, differentia, effectum pariat. *Medio-crem* denique eandem fore tempore quod inter dimidios *Lunæ* *Orbes* & *Novam Plenamve Lunam* medium est.

Præter

Præter hæc, altiùs solito se attollit *Aer* circa duo *Æquinoctia*, quoniam cum *Æquinoctialis* *Linea* illi *Globi Terrestris Circulo* adversa respondeat qui *Diametrum* habet maximam, utrumque *Sidus* dum in illa versatur *Terræ* est *Vicinius*. Præterquam quod *Agitatio Fluidi Sphæroidis* in *majori Orbe* se revolvantis *major* sit, & *Vis insuper Centrifuga*, a *diurno Telluris Motu* orta effectum habeat eò loci longè maximum. *Vires* acquirent hæ *Causæ* a *Novâ Plenâve* hisce temporibus *Lunâ*, ob dictam modo rationem; continget verò circa dimidios *Sideris orbes* his mensibus minima *Attractio*, quoniam *Luna* tunc temporis ab *Æquatore* maxime declinat. *Variæ* denique *Lunæ* in *Perigæo* & *Apogæo* *Distantiæ* efficiunt, ut hæ *Mutationes* paulum

lūm antecedant *Æquinoctium Ver-*
num, *Autumnale* verò subsequan-

tur.

Omnia hisce contraria eveniunt
 necessario, cum in *Solstitialibus* *Cir-*
culis hærent duo *Sidera*.

Ut finem tandem faciam, in iis-
 dem *Parallelis*, ubi *Luna* Declina-
 tio est illum *Cœli* *Polum* versus
 qui altissimus insurgit, validissima
 est *Attractio* cum illa ad ejus loci
Meridianum *Verticem* accedit, mi-
 nima verò ubi pervenit ad *Meridi-*
anum loci oppositi. Quod contra
 contingit in *Parallelis* his adversis.
 Causa est in *Sphæroide* *Terræ* *Æ-*
therisque *Figurâ*.

Non alio fundamento nititur to-
 ta hæc *Ratiocinatio* quam *Newtoni*
Doctrinâ de *Æstibus* *Maris* ad *Ac-*
rem

rem utcunque accommodatâ. Neque sane difficile erit ex jam dictis intelligere quâ necessitate statis iis temporibus recurrant memorata modo *Ventorum Phænomena*. Proximum itaq; est, ut ostendam, tum quantum attollantur *Oceani Aquæ*, tum quibus de Causis superet harum *Fluxus Lunatica Ætheris Intumescencia*; quo clarius, quanti illa momenti sit ad turbandos *Machine Animalis Motus* percipiatur.

Demonstravit *Newtonus* (a) vim *Solis* ad *Mare* movendum eam habere rationem ad *Vim Gravitatis* quam habet 1. ad 12868200. Esto illa,

$$S : G :: 1. n. \text{ Unde } S = \frac{G}{n}.$$

(a) *Princip. Lib. 3. Prop. 36.*

Vires pariter Lunæ quibus attolli-
tur Mare esse ad Gravitationem in
proportionem 1. ad 2031821. Sit
hæc,

$$L. G :: 1. s. \quad \text{Unde } L = \frac{G}{s}.$$

Cumque Vis Centrifuga Parti-
um Terræ a diurno Motu orta sit
ad Vim Gravitationis ut 1. ad 291.
Esto hæc,

$$C. G :: 1. e. \quad \text{Unde, } C = \frac{G}{e}.$$

Hinc,

$$S + L. C :: \frac{G}{n} + \frac{G}{s} + \frac{G}{e} :: \frac{1}{n} + \frac{1}{s} + \frac{1}{e} :: 1. \frac{sn}{s + n \times e} :: 1. 6031.$$

Docuit nos idem Philosophus (a),
Vim Centrifugam sub Æquatore, A-

(a) Princip. Lib. 3. Prop. 37.

quas

quas attollere ultrà quàm circa *Po-*
los intumescunt, ad pedes 85200.
 Unde, cum ea Vis quæ est ut 6031
 Elementum hoc ad ped. 85200, in-
 tumescere faciat, junctæ Solis Lu-
 næq; Vires, quæ sunt ut 1, idem
 ad pedes 14 attollent, nam $\frac{85200}{6031}$
 = 14. quàm proximè.

Notum jam est, eo majori Impetu
 ferri referrique Maris Æstus quo
 promptius & facilius Virtuti Tra-
 henti obsequi possunt Aquæ. At
 verò cum positum sit, rationes in-
 eunte *Edm. Halleio*, sagacissimo Geo-
 metrà (a) *Aeris* Regionem ad 44
 usq; Milliaria diffundi; Aquarum
 porro Oceani mediocrem Altitudi-
 nem, esse dimidii *Milliaris*; Liquet,
 Spatium a *Sphærâ Aereâ* occupatum

(a) *Philos. Transac.* N. 181.

centenis circiter Vicibus Oceani Mo-
lem, etiamfi Globus Terræ Aquis
undique operiretur, superare.

Hinc major erit in ampliori Or-
be circumacti liquidi Ætheris agi-
tatio.

Obstant præterea accedenti & re-
cedenti Mari, hic Scopuli, illic Vada,
& inæquales Littorum Sinus. At
surgentem in altum Aera nihil re-
primit; Cujus ea porro est *Tenui-
tas* & præ *Aquâ* mira *Fluiditas*, ut
minimâ Vi facillimè quaquaversus
impellatur & excurrat.

Hoc nunc restat ut dicam, Eam
locum obtinere in Corporibus quæ
attrahuntur Legem, ut *Vires attra-
ctionis* sint in *ratione Quadratorum*
Distantiarum suarum *reciprocâ*; un-
de validius multo erit ob majorem
hujus

hujus Elementi viciniam, in *Aerâ* quam in *Aquas* *Solis* *Lunæ*que Imperium.

Majoris verò denique momenti est Virtutis in *Æthere* *Elasticæ* Consideratio, cujus hæc est Conditiō & Natura, ut ad *Pressiōem* quæ ei incumbit *Rationem* habeat *reciprocā*. Hinc, diminuto, quod incumbit, *Pondere*, immane quantum se in altum explicabit subiectus *Aer*.

Verum quidem est minui hanc paulatim & decrescere, ita ut ultra certum a *Terrâ* *Terminum* sit *Momenti* nullius; At idèò tamen vel levis hujusmodi *Mutatio* parit hic *Effectum* maximum, quoniam ab illâ fit, ut velocius *Facultatem* *Trahentem* sequatur *circumfusa* *Globo* *Volubilis* *Materia*.

Ista

Ista quidem omnia & ejusdem generis alia efficiunt, ut ab eâdem *Vi Lunari Ætheri* quàm *Aquis* longè majores *Æstus* inferantur. Neque patitur hujus Instituti ratio ut operosis *Calculis* quantum ad hanc rem conferant Singula, & quo momento agant, accuratius exequar. Ad Propositum satis est, cum Universalem esse, tum certis Intervallis reverti, dictas Aereæ Regionis Motiones, ostendisse.

Hæc cum ita se habeant, facile est, ex *Æstibus Maris*, *Reciprocantis* simul *Ætheris* Impetum Conjecturâ assequi. Videmus ab Intumescentiâ ad quatuordecim Pedes, quantâ *Vi* appellant ad Littora detumescences *Aquæ*, Turbines itaq; *Ventorum* concitet, necesse est, altius longè (ultra *Milliare* forsan) leva-

tus

tus *Aer*, nisi forte præsto sint alia
quæ his obstant Causæ.

Neq; sane dubitari par est, quin
eodem Rerum Opificis Opt. Maxi.
Consilio eveniant hi utriusq; Ele-
menti *Fluxus Refluxusque*, qui Moti-
bus his reciprocis tum *Aquas Oceani*
Stagnationis & Corruptionis Vitiis,
quibus Animantibus omnibus noxiæ
evaderent, immunes præstat; tum
Fluidi Ætheris purum & salubrem
Statum, sine quo nulla Nobis con-
stare possunt Vitæ Officia, in dies
conservat & recreat.

Hujus Artificii Usus experimur
quotidiè, Modum vero, quod sci-
am, monstravit hætenus Nemo;
At non aliud tamen magis spectare
debebant hi, qui in *Apricis & Aper-*
tis Locis citissime convalescere *Æ-*
gritudinibus confectos, in *Humidis*
contra & *Conclusis*, vel Sanissimos
D facile

facile Morbis corripī, Observa-
bant.

Unicum tantum occurrit quod
nostris hūc Ratiociniis opponi
fortassis possit Argumentum. Ni-
mirum, si dicta modo Phenomena
a memoratis Causis ducerent ori-
ginem, cum illæ ejus Naturæ sint
quæ *Aeris* pondus imminuant, de-
bere necessario *Novā* imprimis *Ple-*
nāque *Lunā* subidere in *Barometro*
Argentum Vivum ad certum *Termi-*
num, quod tamen contra evenire
comperiunt *Ephemeridum Barometri-*
carum *Conditores*.

Id ipsum imprimis miratus est *Ra-*
mazzinus, *Verisimile* ratus, quod sicut
in *Oceano* hūc temporibus majores *Æstus*
quàm cæteris diebus *Lunaris Mensis*
Nautæ conspiciunt, ob *Dominatum* quem
supra *Mare* creditur habere *Lunare Si-*
cus, ita quoq; in *Atmosphæra* notabili-

ter

ter aliqua Alteratio in Gravitate appa-
 rere debeat ; sed reverà (inquit) ni-
 hil Effatu dignum adnotare licuit ;
 nam in Noviluniis & Pleniluniis cun-
 ctorum Mensum nullum fere discrimen
 in Mercurii altitudine respectu præce-
 dentium & subsequantium Dierum com-
 pertum est ; sicuti neq; silente Lunâ
 quicquam memoratu dignum observa-
 tum (a).

At eximit hunc Scrupulum rectè
 perpenſa variè librati in *Fistulâ Tor-
 ricellianâ Hydrargyri* Causa ; Habet
 illa quidem a *Ventis* originem, qui
 quamvis Lunarem Actionem per-
 petuò sequantur, fieri tamen mini-
 mè potest, ut Horum Effecta ad
 eundem modum ubivis Locorum in-
 cidant ; cum ea sit harum Causa-
 rum conditio, ut hic deprimant, illic
 verò eodem tempore attollant præ-

(a) *Ephemerid. Baromet. Mutin. Ann. 1694. p. 19.*

ter solitum suspensum Liquorem ;
 Distracto nimirum & laxato in uno
 Loco incumbentis Aeris Cylindro,
 cujus Gravitatis in alio augetur, ob
 Accessionem densati, & in Cumu-
 lum quasi coacti Aetheris.

Hinc fit, ut nulla super hac re
 institui possit certa & constans Ob-
 servatio ; Utque his Temporibus
 quæ sunt Ventis maxime opportuna,
 in horas fere mutetur altitudo Mer-
 curii ; Uti de *Æquinoctiis* indicavit
 jam dictus Author, Circa hæc enim
insignes Variationes, ac præcipue in *Æ-*
quinoctio Autumnali inspexit, eadem
 die ad plures Lineas modo ascendente
 modo descendente Mercurio, qui in Sol-
 stitiis eandem altitudinem quam diebus
 præcedentibus habebat, prorsus serva-
 vit (a).

Porro autem, ab aliis etiam Fon-
 tibus, præter jam dictam Causam,

(a.) Ibid. p. 20.

trahunt

trahunt originem *Venti*, usq; inter
se adeo diversis, ut incerta Tempo-
ris Lociq; ratione, Horum Effecta
subsequi necesse sit. Unde spiran-
tibus his in adversum, aut in obli-
quum variis modis, fallit unius tan-
tum Principii rationes subducentem
Calculus.

Quæ verò incertos hos nullq;
ordine recurrentes *Ventos* concitant
Causæ præcipuæ, hæ sunt.

Primò, *Vapores Elastici* vi Ignis
subterranei e Terræ visceribus e-
rumpentes, & in *Æthere* a quibus-
cunq; Causis densati.

Secundò, *Effluviarum* e variis
Corporibus Concursus ejus naturæ
ut Rarefactiones Fermentationesq;
quales a commistis *Chymicis* qui-
busdam Liquoribus vulgo evenire
experimur, excitet. Hujusmodi
enim

enim incidere interdum *Phænomena*,
docet nos *Fulminum Meteororumque*
ratio.

Tertiò, *Montes Incendia et Comen-*
tes & Terræ Motus, quæ *Aeris Flu-*
xus ad diffitas usque *Regiones*
propagant.

Quarto denique, *Cometarum ali-*
orumque Siderum Vires, quæ *So-*
lis Lunæque Imperium variè tur-
bant.

His accedit constans illa *Fluentis*
Aeris Causa, Solis Calor; Ab hoc
enim uti *Generales illos Statosq; Ven-*
tos oriri, qui in *Mari Zonæ Torri-*
dæ sive quod inter *Tropicos* jacet,
spirant, ingeniosè demonstravit *D.*
Halleius (b); ita ubicunq; *Terra-*
rum Eundem Motiones Ætheris

(b) *Philos. Transact. N. 183.*

varie mutare posse, certissimum est.

Quinetiam, Scimus *Turbinibus* subinde agitari *supernos Coeli Tractus* quum interim tranquillus est & serenus *Terram* proxime ambiens *Aer*. Et intercedere plurimis in locis increbrescentibus *Ventis* sublimia *Montium Jura*. Tot tantique prohibent *Casus* ne eundem ubique ordinem servant, quæ *Lunarem actionem* consequuntur *Effecta*.

Quibus sic ostensis, convenit jam demonstrare, quibus de *Causis* hi qui intumescere *Maris Aestu*, *Nova Plenæque Luna* & tempore *Aequinoctiali* contingunt *Etheris Motus Corporis Animalis Fabricam* immutent. In quam rem hæc tenenda sunt.

Primò,

Primo, Animantia omnia quo Spiritum suo commodo & sine labore ducant, *Aere* indigent ad certum modum *gravi*. Pondere nimirum suo in inanes Pulmonis Fistulas impellitur spirabile Fluidum. Quapropter, imminutâ eâ quâ dictum est ratione, his temporibus *Ætheris* ambientis *Gravitate*, minor solito in Thoracem haurietur ipsius Portio, quæ cum minorum sit virium ad Sanguinem subigendum, illiusque impetum quo ad Cordis sinistrum Ventriculum fluit promovendum, tardiùs conficiet Circulum suum hic *Liquor*: Unde parcior erit Fluidi quod in Nervos derivatur *Secretio*.

Deinde, Non *gravis* solum, sed & *Virtute Elasticâ* ad definitum gradum, præditus esse debet, qui Respirationi idoneus sit *Æther*. Sicuti enim ille ponderis sui vi irruit

ruit in *Asperam Arteriam* dum trahitur Spiritus, ita dum redditur, pelli solet; Musculorum Abdominis ope, in extremos hujus *Fistulae Ramos*, ubi concessâ, ob demptam incumbentem Pressionem, se explicandi libertate, illiduntur quaquaversus *Particulâ elasticâ* in *Vesicularum* latera, & coarctatis hoc modo *Sanguinis Canaliculis*, motui magis aptum reddunt Vitale Fluidum. Idcirco, quæ hanc *Aeris Facultatem* immutant, turbabunt simul *Compagis Animalis Motus*, memoratæ Causæ.

Experiuntur harum Conditionum necessitatem II, qui altissima Montium Cacumina ascendunt; his enim cum insigni labore & angustia ducitur Spiritus, & tantum non præcluditur; non aliâ de causâ, quàm quod tenuis supra modum & purus illic occurrat Æther, hoc est,

est, minùs quam par est *ponderosus* & *elasticus*, & cuius vix ea hauriri queat portio quæ inflando Pulmoni sufficiat.

Postremò, *Inclusam* continent Liquores omnes in Corpore animali *Auram* quandam *Elasticam*, quæ hanc habet naturam, ut Vinculis suis soluta vires suas exerceat in omnes partes. Et hæc quidem Motuum illorum intestinorum quos in Sanguine & cæteris Fluidis Vitalibus observamus, causa est. Quorum impetum dum in Canalibus suis fluunt, reprimat superficiem corporis ambiens Aer. Imminutâ igitur hujus Pressione Facultatem habet se protinus explicandi *Internus Æther*, pro ratione dempti de externo Elemento Ponderis. Hinc, fermentescentibus Humoribus, mutantur minimarum particularum Cohæ-

Cohæsiones & Nexus, & ultra modum tensi rumpuntur subinde tenuissimi Canaliculi.

Non aliâ ratione contingit hoc, quam quâ Animantibus ope *Antlie Pneumaticæ* eliditur Spiritus; hæc enim anhelæ primùm fiunt, deinde subtracto paulatim Aere intumescit corpus, collapsis in angustum ita sub mortem Pulmonibus ut Dissecantis sensum ferè effugiant (a).

Duo hîc prius quàm ad alia pergam necesse est ut moneam; Primum, Effectum maxime notabilem jam expositarum causarum in his fore quorum imbecillum est Corpus & offensis obnoxia Valetudo; Obistere contra hisce *Influxibus* illos quibus est in Humoribus impetus major & firmiter instructa Fibris Machina. Hanc ob

(a) Vid. Esperienze dell' Accademia del Cimento. par. 113.

rem, quæ hinc eveniunt interdum
 Mortalibus mala minime possunt
 ejus esse momenti ut imminuant
 Laudem quæ Artificio debetur Su-
 premi rerum Arbitri, qui has Æ-
 theri motûs leges posuit. Optimo
 Consilio prospexit Divinum Nu-
 men *Universis* Animalibus, fieri ta-
 men non potuit quin *Singulis* non-
 nunquam & Paucis cederet in De-
 trimentum hæc ipsa Cura. *Solis*
 Situm & Distantiam a Tellure eo
 modo disposita esse quis dubitat,
 qui Rerum Universalitati Lucis Ca-
 lorisq; Diffusione maxime condu-
 cat? At nihilo secius noxi inter-
 dum exadunt nonnullis in Regioni-
 bus nimii Fervores; In aliis, adeo
 acris est Frigoris, mediâ hyeme,
 Vis, ut huic ferendæ pares esse non
 possint quibus est a Natura paulo
 infirmius Corpus; In omnibus,
 Tempestatum Vicissitudines Mor-
 bos

bos quandoq; pariunt. Optimè ta-
 men humano Generi consultum
 esse, ab omnibus ultrò conceditur.
 Præterea, sicuti sua habent quiq;
 allati jam Casus Auxilia, ita tanta
 sunt *Fluxibus* hisce *Aeris* opposita
 Obstacula, tot modis ingruentibus
 hinc damnis occurritur, ut ea nul-
 lo loco habenda sunt præ insigni-
 bus quæ secum iidem ferunt Com-
 modis, quorum ea est conditio, ut
 omnibus, quotquot alit Terrarum
 Orbis, Animantibus usui sint.

Deinde, hoc etiam sciendum est,
 suas quæq; Vires sortita esse & re-
 liqua Sidera, quæ quamvis Solis
 Lunæq; Actionem non æquent, con-
 spirant tamen variis modis ad ho-
 rum *Influxus* in Corpora nostra au-
 gendos vel minuendos. Et tanti
 sane Momenti sunt hujusmodi *Con-
 cursus* ut extra dubium sit his
 quandoq; acceptam referri debere
 subi-

subitam & occultam Morborum
Gentibus universis ingruentium
Vim. Neque aliud Hercules est
Hippocratis *Σείον* *π* (a), cujus in A-
gritudinibus rationem haberi ju-
bet, quàm Ambientis Terram Ae-
ris Status ab Astrorum Imperio
genitus. Uti latius alibi dictum
est (b).

Hâc denique de Causâ Antiquo-
rum Observationem meruit *Canicula* (c), quod Sidus cum maxi-
mum sit & in id tempus incidat
ejus Ortus quo radius Solaribus
maximè fervescit Æther, incre-
menta hinc necessario capient quæ-
cunque nimios Calores consequun-
tur incommoda ; difficilior erit
Morborum Cura, & a febris ar-
dentibus gravius solito imminebit
Mortalibus periculum.

(a) *Prognostic. 1.* (b) *Account of Poisons, Essay 5.*
(c) *Hippocrat. De Aere, Loc. & Ag.*

CAPUT II.

HIS sic expositis, Dispiciendum jam erit quas præcipue Corporis nostri Actiones lædant Periodicæ hæ Liqueurum ipsius in Canalibus suis Turgescentiæ. Neq; propriâ tantum Observatione, sed & ex Medicorum Libris allatis Exemplis nostra confirmabitur Sententia. Revera enim hujusmodi Historias referentibus Authoribus tuto licebit adhibere fidem, cum nullus hic sit *Opinionibus*, quæ corrumpunt plerunque Narrationes, locus ; & nuda constet Veritas extra Philosophorum Ratiocinia positis *Casibus*.

Comitialis Morbus cum aliàs sit difficilis, tum hoc ipso Mirabilis prorsus

prorsus Medentibus visus est, quod *Novâ imprimis Plenâque Lunâ* soleat recurrere. *Regit* (inquit *Galenus* (a)) *Luna in Epilepticiis Periodos*. Dicti sunt, hâc de causâ a *Græcis* Scriptoribus hoc malo laborantes *Σεληνιαγοι* (b), in Historiis *Novi Fœderis* *Σεληνιαζόμενοι* (c), ab Authoribus verò *Latinis*, *Lunatici* (d). Vidit *T. Bartholinus* (e) Puellam *Epilepticam* habentem in *Facie Maculas*, quæ pro variâ *Lunæ Phasi* tam colore quàm magnitudine variæ erant. *Tantum* (ait Ille) *Corporibus nostris cum Cælo commercium*.

Retulit mihi *D. A. Pitcarnius* se Virum invisisse triginta annorum, Corporis habitûs paulo gracilioris, & Temperamenti ad Melancholi-

(a) *De Diebus Criticis*. lib. 3. (b) *Alexand. Trallian.* lib. 1. cap. 15. (c) *Manh.* c. 17. v. 15. (d) *Apuleius de Virtutibus Herbar.* c. 9. & 65. (e) *Histor. Anatom.* Centur. 2. H. 72.

cum accedentis. Ipse jam ante novem annos, post largum Sanguinis è Naribus Profluvium, de subito questus erat quasi humoris alicujus a dextrâ ad summum Brachium ascendentis motu ; hinc Sensibus orbatus humi concidit ; Mox ad se rediens, Torpore tenebatur illius Manûs adeò gravi, ut nullus constaret Digitis Motus ; Brachium verò dextrum, ipso invito, ad quatuor horæ *Minuta*, magnâ vi prorsum retrorsum agitabatur, deperdito interea Linguae usu. Recurrit a primo quo invasit tempore, hoc malum singulis annis, certo ordine, Mensibus *Martio* & *Septembri*, hoc est, circa *Æquinoctium* Vernum & Autumnale, *Novâ Lunnâ*. His porrò notabilis est iste *Casus*.

F

Primò,

Primò, Sæpiùs de nocte quàm de die ingruit Paroxyſmus.

Secundò, Nunquam Pedes aut Brachium finiftrum occupat hujus vis.

Tertiò, Qui jam, a primâ ſcilicet Ægri tudinis Acceſſione, invadit *Stupor*, non aufert Senſus. Ambulat enim, urgente ipſo, aut Equo vehitur Æger.

Quartò, Diſcurrente adhuc per manum *Humore*, perſtat digitis Motus, cùm verò jam Brachium tenuit, amittitur ille ſimul cum horum Senſu. Obſidet hinc idem dextram Capitis partem, & violentas parit Brachii Motiones, ad tria quatuorve *Minuta*.

Quintò, Iis Anni temporibus, quibus inceſſit Morbus, bis aut ter nonnunquam horæ ſpatio redit
Torpor,

Torpor, interdum semel tantum intra biduum aut triduum.

Sextò, Deteriorem fecit hanc Infirmitatem *Balnearum* calidarum *U*-*sus* ; graviores enim solito erant qui subsequebantur *Paroxysmi*.

Septimò, Denique, Labefactatur insigniter *Memoria*, circa tempus ingruentis *Mali*.

Fœminas complures sibi notas testatur Vir in Medicinâ prope singularis, quæ ad *Lunæ* motum Symptomata *Epileptica* patiuntur ; *prægnantes* imprimis, & quibus, cum maturius solito parere defierint, defecerunt ante consuetum tempus *Profluvia* menstrua. Hæ in somnis sæpè, interdum & de die, his *Paroxysmis* tentantur.

Duas porro se curâsse meminit Puellas, quibus *Motus Epilepticos*

apportabat *Luna* ridiculos planè, & qui Morbum quem *Chorem Sancti Viti* appellat vulgus referebant. Incerti erant & ad similitudinem Saltationis ferè compositi Gestus; suppressa quinetiam vigente maxime Paroxyfmo Vox. Hoc Malum laudatis à D. *Sidenhamo* in *Schedulâ Monitoriâ* Medicamentis depellere frustra aggressi fuerant, qui *Menstruos* ipsius Circuitus non animadvertēbant Medici.

Mirum prorsus & minimè vulgare deprehendi non ita pridem Ipse in Puero hujus Ægritudinis cum *Lunâ* concentum. Erat Ille quinq; circiter annorum, & adeò graves miserum torquebant *Convulsiones*, ut conclamatum ferè non semel jaceret Corpus. Remediis tandem ægrè cessit Morbus. At post aliquot dies ingruēbat denuò,
plenâ

plenâ Lunâ, fervantibus *Sideris* *Periodos* ita constanter *Paroxyfmis*, ut *Maris* *Æstibus* quotidie responderent. *Suppressa* semper erat *Vox* & *ablatis* *Sensus* affluentibus ad *Litora* *Aquis*, refluentibus his ad se rediit æger. Animadvertit hoc ipse *Pater*, habitat enim ad *Ripam* *Thamisis*, & *Magister* est *Navigii* *onerarii*, quocirca *Fluvii* *Cursus* sedulo fervare solet. *Constans* verò adeò & *status* fuit *reciprocantis* *Mali* *ordo*, ut de *Lectio* non semel surrexerit *Parens* ad ea quæ fuerant *Muneris* *agenda*, *Clamoribus* *Filii* *Sensum*, discussâ *Paroxyfmi* *vi*, recuperantis, è *Somno* suscitatus, & de *Refluxu* *Fluminis* certior factus. Mansit per quatuordecim dies hæc *Morbi* *conditio*, ad *Novam* nimirum *Lunam*, quo tempore, è *ficcæ* *Scabiei*, quæ ab admoto in initio *Mali* (ut mihi sæpe

in hujusmodi Casibus Mos est) Occipiti Emplastro *Epispastico*, summum Verticem obduxerat, avulsâ Crustâ, profluxit inopinatò magnâ copiâ serosus & limpidus Humor. Levabat ægrum diris Cruciatibus hæc Eruptio; Hinc id magno studio agebam, ut perstaret ad longum tempus hoc è Capite *Liquoris* Effluvium; & impositis quæ supercre-scentem Carnem coercent Cataplas-matis, res ex voto successit. Cùm verò tæderet tandem hujus Curæ Parentes, inducta est Ulceri Cica-trix, Et purgato ter quaterve, sub *Novam* imprimis *Plenâmque* Lunam, *Mercurio dulci* & *Pharmacis* consimilibus, Corpore, incisa est in Brachio sinistro *Fontanella*, ad præ-cavendum aliquâ ex parte Morbi recursus; nam in Occipitio, quâ summa Cervicis Vertebra cum Ca-pite committitur, Vulnus infligere (quod

(quod in rem Pueri proculdubio fuisset) per amicos non licuit. Immunis tamen hoc pacto ab omni gravium Symptomatum accessione servatus Æger, robustis jam viribus adolescit.

Jure fortassis quis credat, Ignorantiam *Causarum* de quibus agitur in causâ esse quòd nullæ occurrant in immensis Rerum Medicarum Voluminibus hujusmodi Historiæ, & fore demum quum Harum diligenter habebitur ratio, ut non rara extent consimilis *Symptomaticas* Exempla.

Unum porrò restat ut moneam, nimirum Illos *Maniacorum Furores*, qui ad *Lunæ Circuitus* revertuntur, conjuncta etiam secum ferre *Comitialis Morbi* Symptomata ; id quod se perpetuò comperire mihi non semel affirmavit Doctissimus Vir, D. *Tyson*, in *Nosocomio Mente Captorum Lond.*

Lond. Medicus, qui idcirco hoc modo ægrotantes *Insanos Epilepticos* appellare solet.

Hæc cum ita se habeant, minimè mirum est ex Veteribus quosdam (uti Authore *Aretæo* (a) discimus) hunc Morbum ad *Lunam* penitus retulisse, opinantes Illam hoc Mali genus Sceleratis hominibus, in Flagitiorum poenam, immittere, & *Sacrum* propterea ducentes.

Congerem *Comitali Morbo Vertiginem* dicit *Galenus* (b), hinc *Parvam Epilepsiam* antiquitus appellatam esse scriptum reliquit *Cælius Aurelianus* (c). Hoc certe huic Malo cum illo convenit, quòd utrumq; *Lunares* plurimum servet Periodos. Hoc idem testantur quàm plures a *Pitcarnio* notati Casus.

(a) *Aret. Cappad. de Diuturn. Morb. lib. 1. c. 4.* (b) *In Aphor. Hippocr. Comment. 3. Aph. 17.* (c) *De Morb. Chron. lib. 1. c. 2.*

Ad Epilepsiam deniq; referendi sunt qui *Hysterici* vulgò audiunt *Affectus*, quibus eo feliciùs medebitur quis, quo horum Periodos diligentius animadverterit. Narrat Casum *Pitcarnius* sibi notæ Mulieris juvenis at nuptæ, obeso corpore & Crine rubræ; cui justo parcius fluxerunt semper *Menses*: Illa jam a quatuor annis quæsta fuit de molesto *Compressionis* in Vertice sensu, descendente simul ad Humeros usque gelido Humore, cum gravi *Vertigine* & *Strangulatione* faucium. Evomit quinetiam Venter acrem Pituitam; Dolore & angustia premuntur Præcordia; urgetque mane cum de lecto surgit, Spiritus Difficultas. Recurrunt ordine constanti hæc Mala, Novâ Plenâq; Lunâ.

Morbum recenset *Carolus Piso* (a), in describendis *Ægritudinum Historiis* nulli secundus Author, *Illustris Fœmina*, cui, non sine sensu *Suffocationis*, circa *Novam Lunam*, gena sinistra cum colli parte manifestum in *Tumorem* tollebatur. Et vitam sibi memorat *Puellam* (b), quæ toto Vere circa *Pleniluniam* Symptomatis *hystericis* perussa fuit tam pertinacibus ut totam *Lunæ* quadam durarent; nam eum primum diem reciprocis *Motibus* conquateretur, biduum post *adversæ* sèpèq; altus eam detinebant; reliquum quaternarium *quivitabatur*, *nugabatur*, sive leviter delitabat; *vigilabatque*.

Paralyses Periodicas observarunt non raro Medici. Oppressit Virum annis gravem (*Historiam* referente *Pisone* (c)) cum ingenti *Lassitudi-*

(a) *De Morbis à serosa Colluvie*, Obs. 27.
(c) Obs. 16.

(b) Obs. 28.

ne Somnolentia ; accedebant *Resolutio Nervorum* ac Stupor, Oblivio, & quædam Desipientia, cum Febre. *Reducebat has Querelas per duos annos Nova semper Luna, mitescentibus sensim Symptomatis, & extremis Recursibus umbram duntaxat seu Imaginem exhibentibus eorum quæ primis Periodis fuerant observata.*

Reciprocantis *Membrorum Tremoris* infigne Exemplum suggerunt nobis *Nicolai Tulpæ* (a), animi Candore & acri Judicio commendati Scriptoris, Adversaria ; Qui integrum triennium pallidam & habitus planè pituitosi Virginem exagitavit, non assiduò sed interpolatis duntaxat vicibus, durante quâlibet Periodo ad horas fermè duas, cum Gutture rauco & suppressâ Voce.

(a) *Observ. Medic. lib. 1. cap. 12.*

Circuituum autem ordo (sunt ipsissima Authoris Verba) conveniebat manifestè, modò cum Maris, modò cum Lunæ, modò cum Solis Motu ; prout enim horum variaret ratio, pro eo etiam, vel celerius, vel tardius, accedere & recedere reciprocantis Tremoris Circuitus.

Permagni esse Momenti Lunam ad concitanda illa *Mulierum Profluvia* quibus a *Menstruis* quas servant vicibus impositum est Nomen, non ex Opinione vanâ, sed sedulâ Observatione compertâ re, affirmârunt Veteres. Et recurrerent sanè, dubio procul, universis Fœminis eâdem certâ Lege hæ *Purgationes*, nisi obstarent aliæ graviores Causæ, & Sideris hujus Influxui intercederent varia singularum Viçtûs Vitæq; ratio, infinitum Temperamentorum discrimen, & incerta denique pluri-

plurimorum Casuum Vis & Effici-
entia. Certum est, in Regionibus
propiùs ad *Æquatorem* sitis (ubi va-
lidissimam esse Lunarem Actionem
ostensum est) copiosius fluere *Menses*;
in iis contrà quæ *Polis* sunt
viciniores (cùm illa ibi sit debilior)
parciùs. Id in *Borealibus*, impri-
mis observavit *Hippocrates* (a), qui
& hanc reddit in *Scythicis* Mulieri-
bus Sterilitatis Causam.

Hæc cùm sit *Purgaminum Mulie-*
brium conditio, minimè mirum est,
si & Viris quandoque eveniant *Pe-*
riodica Hæmorrhagia; Sicuti enim
(ut brevibus rem hanc totam expe-
diam) major, pro ratione Molis,
Sanguinis in Fœminis quam in Vi-
ris copia, causæ est quòd ille certis
intervallis per peculiare meatus è
corpore exeat, iisque maximè qui-

(a) *De Aere, Locis, & Aq.*

bus imminutâ aeris ambientis pressione, facultatem se explicandi habet interna aura ; *Ita* & in Mari-
bus, illis imprimis quorum imbecilior est natura, & infirmius Fibrarum robur, si quando nimîâ *Plethorâ* turgescant Vasa, rumpentur ea necessariò illis potissimùm temporibus quibus horum distensionem minimâ vi reprimat externus Æther.

Invisit Me, proximè elapso anno, generosus Juvenis, infirmiore Corporis Fabricâ, cætera sanus, cui per sesquiannum redierat, *Novâ* constanter *Lunâ, Sanguinis Sputum* ; Perstitit illud ad quatuor semper aut quinque dies, sensim imminuto Profluvio ; quod eo singulis Recursibus sensit urgere vehementiùs, quo majorem Venarum *Plenitudinem* fecerat *Victûs Vitæq; ratio*.

Memora-

Memorabilis est, tum Morbi ipsius, tum qui hunc comitabantur Eventuum nomine, D. *Pitcairni* Casus. Is cum in *Scotia* haud procul *Edinburgo* Ruri esset, anno (si bene ipse meminit) 1687. Mense certe *Februario*, Cœlo solito magis sereno & rubente Sole, in ipso *Lunæ* Coitu, subitum habuit, sine manifestâ causâ, *Sanguinis* è *Naribus* *Profluvium*. Præcesserat insolitæ *Viri* *Imbecillitatis* gravis Sensus. Postridie in *Urbem* reversus, comperit in *Baroscopio* eâ ipsâ horâ (fuerat enim nona *Matutina*) altius subsedisse *Hydrargyrum* quam alias inquam id descendere aut Ipsi aut D. *Gregorio* (cujus in *Ædibus* asservabatur) visum fuerat. Mortuum quinetiam eodem tempore concidisse D. *Cockburne* Professore *Philosophiæ*, ex repentinâ *Sanguinis* è *Pulmone* *Eruptione*; Ex Amicis denique

niſque qui ipſius opem, affligentē quavis Ægritudine implorare ſolebant, quinque aut ſex aliis atque aliis Humoris *Profuſionibus* tentatos, in eodem illo temporis Articulo condoluiffe.

Duo nobis in hanc rem Exemplā ſubminiſtrant *Regiæ Societatis Collectanea*. Alterum refert Medicus Celeberrimus D. *Musgrave*; quod eſt huiusmodi (a). Viro cuidam ab ipſa Infantia ad annum uſque ætatis viceſimum quartum profluxit Plenâ ſemper Lunâ Sanguis ex Pollice ſiniſtro, primū quidem ad Uncias quatuor, poſt annum verò ſextum decimum, ad ſemilibram. Quem Fluxum cū ille, aduſtâ Ferro candente parte, inhiberet, incidit mox in gravem *Hæmoptyœn*,

(a) *Philof. Transact.* Numb. 272.

ex quâ, Sectâ sapius Venâ, & idoneorum Medicamentorum ope, difficulter demum & ægre evasit. Alterius Summa hæc est (a). Caupo quidam *Hybernus*, ab anno ætatis quadragesimo tertio usq; ad quinquagesimum quintum, *Effusionem Sanguinis* habuit ex Indice Digito manûs dextræ, singulis fere Mensibus recurrentem, ad libras circiter quatuor; quæ si quando arte restringeretur, urebat Brachium acerrimus Dolor. Minus quidem cum *Lunæ Motu* congruebant *hujus* quam *illius* Mali Circuitus, ob enormiorem fortassis Vitæ modum, & Detrimentum quod Ægri Sanitati attulit immodica emissi humoris copia; hoc ipso tamen Memoria imprimis digna est ista Narratio, quòd *Festo Paschatis*, hoc est,

(a) *Philos. Transact.* Numb. 171.

proximo post *Æpunoctium* Vernum *Plenilunio*, profluxit primò Sanguis ; quod anni tempus hujusmodi Morbis maxime opportunum esse, ex supradictis manifestum est.

Istud porro nos hic perpendere oportet, ab Experimentis *Sellæ* suæ *Staticæ* edoctum comperisse *Sanctorium* (a), principem hujus disciplinæ Authorem, *Corpora Virorum sana* & moderatissimo *Victu* utentia, singulis mensibus fieri solito ponderosiora, unius scilicet duarumve *Librarum* pondere, & redire ad consuetum pondus circa finem *Mensis*, ad instar *Mulierum* ; sed factâ *Crisi* per *Urinam* paulo copiosorem vel turbidiorē. Quapropter, Fiet ex ea re necessario, ut illis *Valetudinis Vitiis*, mensstruis intervallis, obnoxius sit *Robustissimus* quisque, quæ a *Repleti-*

(a) *Medicin. Staticæ* Sect. 1. Apor. 63.

one ducunt originem; Ut, illis temporibus inflet imprimis ab his periculum, quibus levissimo pondere distensa Vasa repellit ambiens Æther; Et denique, ut, cum parium fere sint Virium Nova Plenaque Luna, in hanc modò, modò in illam incidant hæc Morborum genera, prout opportunius est alterutri Influxui Corpus, & congruit magis cum hac aut illâ Sideris Periodo, Humorum Plethora.

Tum frequens tum difficilis est ille Mulierum Morbus, quem Fluorem Album appellant Medici. Et hunc quidem per quatuor annos, Novâ, singulis Mensibus, Lunâ, recurrentem, persistente semper octiduum Profluvio, observavit Pit-carnius.

Incerta est, & variis subjecta
 Casibus, *Ulcerum* conditio, & ha-
 bent hæc tamen interdum, certâ
 lege, suos *Humoris Æstus*. Eru-
 ditum Juvenem memorat G. Bagli-
 vi (a), Ingenii minime vulgaris
 Vir, Cui, Cum laboraret *Fistulâ Ster-*
coraceâ in *Intestino Colo* prope *Jecoris*
regionem, crescente *Lunâ* ingens *Ster-*
corum Humorûmque copia ex *Ulcere*
prodibat, quæ paulatim, eâdem decre-
 scente minuebatur; Cujus rei ita cer-
 tam habebat experientiam *Ægrotus*, ut
 de *Lunæ Quadraturis* & *Periodis* solâ
Humoris per Fistulam excreti observa-
tione rite judicaret.

Reducit mihi in memoriam hæc
 Narratio Adolescentis cujusdam In-
 fortunium, qui a *Venereo* cum
 impurâ *Muliere Coitu* sensit pri-
 mum in *Dorso Dolorem*, in *Femo-*

(a) *De Experiment. circa Sanguinem*, p. m. 242.

ribus verò Gravitationem cum Imbecillitate ad motum, per quatridentum. Natum inde est in ipsâ Colis Glande Ulcusculum, è quo profluxit Pus mali odoris. Intra septimum diem desit sponte suâ ille Fluxus; at Novâ Lunâ revertebatur denuò, persistente per aliquot Menses hac Mali conditione, nimirum usque donec idonea adhiberentur Remedia; quibus tandem penitus cessit.

Renum Dolores per Lunaria intervalla reciprocantes animadvertet non rarò, quisquis æquam horum habuerit rationem. Morbum descripsit N. Tulpus (a), Henrici Ainswordi, Theologi Britanni, apud Amstelædamenses, cui supprimebatur Urina, quolibet ferme Plenilunio, cum insigni angustia, & evidenti totius Corporis

(a) *Observat. Lib. 2. cap. 43.*

incendio, ad diem quartum. Neque excernebatur illa iterum, nisi vel declinante Lunâ, vel sectâ Brachii Venâ. Et Periodicum simul se vidisse retulit (a) Capillorum Mictum, quolibet decimo quarto die revertentem, cum insigni Urinæ difficultate, & tantâ perturbati Corporis inquietudine, ut vix in Cubili se contineret Æger.

Inspexi nuper sectum Pueri quinquennis Cadaver, cui Mortem accelerârunt graves Nephritidis cum Vomitu & Alvi Fluxu, Accessiones. Oppleti erant tum Renes tum Ureteres Materiâ Calculosâ, quam varias hîc illic cernere erat induisse Concretionis Formas. Primum Mali Fundamentum erat aqueus & limpidus Humor, qui paulatim Lactescens in tenues & ramosas Crystallorū abiit, quibus in unum coeuntibus

(a) Ibid. Observ. 52.

accesſit tandem lapidea Duſities. Affirmavit mihi D. Groenvelt, harum rerum apprimè gnarus Medicus, qui confectum his ærumnis Miſellum ſæpiùs inviſerat, comperiffe ſe *Plenam*, per aliquot Menſes, *Lunam* attuliſſe ſemper diros Ægro Cruciatus, quos elapſus plerumq; per Iter Urinæ unus aut alter *Lapillus* levabat.

Menſtruas ſæpe habere Recurſus vices *Spiritus Difficultates*, ab Experienciâ didicit ſubtilis judicii Vir, *Helmontius* (a); *Exacerbatur* (inquit ille) *Aſthmatis Paroxyſmus Lunæ Stationibus & Ævi Tempeſtatibus*, quas ideo præſentit & præſagit. Confirmat hoc ipſum J. Floyerus eruditus Eques, qui in deſcribendâ hujus Morbi Hiftoriâ, cæteris

(a) *Aſthm & Tuſſ. S. 22.*

omnibus palmam præripuit ; De-
prehendit nimirum Is (a), *quatuor-*
decim dierum intervallo reverti plerum-
que has Anxietates, & Lunæ Circui-
tibus consentire.

Insolitum & rarum *Lunaris Facul-*
tatis Effectum memoriæ prodidit,
Doctrinâ Studiôque pariter laudan-
dus Kerckringius (b) ; Nota ipsi erat
Matrona quædam Galla, quæ tem-
pore Plenilunii Facie prædita erat ro-
tundâ, & sanè quàm formosâ ; sed
decrecente Lunâ, Oculi, Nasus & Os
in unam partem vertebantur, ita ut
deformis admodum in publicum prodire
non sustineret, donec crescente iterum
Sidere, rediret & ipsa paulatim ad
suum Plenilunium, & Formæ suæ Ve-
nustatem. Hoc si cui mirum vide-

(a) *Treatise of the Asthma*, pag. 17.
tom. 92.

(b) *Observ. Ana-*

atur, referenti Authori fidem facient comperta Vulgo in *Conchylitis* & multis Animantium generibus, con-
similis Virtutis Exempla ; Nam,
ut cecinit olim *Lucilius* (a), sapi-
ens Poeta,

*Luna alit Ostrea, & implet Echinos,
Muribu' fibras,
Et Pecui addit ———*

Et post hunc *Manilius* (b) ;

*Sic submersa fretis Concharum &
Carcere clausa
Ad Lunæ Motum variant Animalia
Corpus.*

Multis impedita Difficultatibus,
& arduæ Disquisitionis est, De Cri-
sibus in Morbis acutis Doctrina,
operæ pretium itaque est, nunquid

(a) Apud Aul. Gellium, lib. 20. cap. 8.
mic. lib. 2.

(b) *Astrono-*

ad hanc explicandam conferat nostra Disputatio, paulò diligentius investigare. Magnum habere Momentum ad Medicinam rectè faciendam *Dierum Criticorum* Considerationem, putârunt semper Veteres, & ad horum rationem distinxerunt *Februm* tempora; Obsoletum jam est hoc Studium, & irridet aut supervacaneam ducit Medicorum Vulgus omnem de hisce Quæstionem. Idq; duabus, quantum ego Conjecturâ assequor, potissimum de Causis.

Primò, Habebantur quæ hanc Artem effecerunt primæ Observationes in *Orientalibus* & *calidis* Mundi Plagis; Cùm ergo illæ in *Borealibus* & *frigidioribus* Regionibus ad Usus reducerentur, nullâ habitâ Locorum Discriminis ratione, fefellerunt non rarò Medicorum Opinionem

nionem, nec ad spem respondit
Eventus.

Deinde, Perpaucis Remediis constabat antiquitus Medicina; neque aliam *Febribus* adhibere Curam moris erat, quàm quæ tenui Victu vim & ferociam Morbi aliquatenus reprimeret; *Naturæ Ministros* se præbebant Medici, & *Hanc* sequentes Ducem ad varios Humorum in Corpore motus animum advertebant sedulo. Postquam vero in diversas Curandi vias processerunt hujus atque illius Sapientiæ Professoris æmuli, & ex *Opinionibus* magis quàm ab *Experientia* natis *Monitis* res agi cœpit, nullus relinquebatur iis *Præceptis* locus, quæ a priscâ Medendi ratione pendebant; cùm non uno modo torquerentur jam Ægroti, & incertum sæpe esset quinam ab ipso Morbo ducerent originem Do-

lores, quosve afferrent ingesta per-
verso more Pharmaca.

Quo certius itaque constet qui-
bus præcipue innixa sit Fundamen-
tis hæc Antiquorum Disciplina, &
ad quam Normam exigere Obser-
vationes suas debeat quisquis ho-
rum hæc in parte Studium æmulari
exoptat; Pauca quadam in medi-
um proferenda sunt.

Primò; Habent Morbi omnes
Επιδημιοι, five qui in Populum sævi-
unt, sua quique, certo ordine di-
stributa, *Tempora*, quibus incre-
scunt, consistunt, & ad Sanitatem
inclinant. Constantes adeò & per-
petuæ sunt horum Leges, ut quo-
ties a *Cæli Statu* oriuntur *Febres*,
quarum Accessiones in plerisq; sine
intermissionibus urgent, si modo
contingat has quavis de Causâ, in
aliis

aliis per circuitus redire, pensentur semper Paroxysmorum numero cessantis Morbi intervalla, ita ut parem mensura aegritudinem sustineant utroque modo laborantes.

Id ipsum sola Experientia comperit, in indagandis Morborum Historiis solertissimus Sydenhamus, qui hac de causa sex Menses durare *Quartanas Autumnales* animadvertit (a), quoniam si ritè ponatur calculus, inter omne id tempus recurrentes Accessiones horas complent 336, sive dies 14; qui quidem *Continuarum* Februm quas eadem anni Tempestas apportat Terminus est.

Neque discrepat ab hac ratione Galeni Observatio (b), ideò nimirum, septenos habere Circuitus

(a) De Morb. Acut. p. m. 95. (b) Comment. in Aphor. Hippocr. lib. 4. Aph. 59. & de Crisib. lib. 2. c. 6.

Exquisitam Tertianam, cùm *Legiti-
ma Continua* intra septimum diem
desinat, quia *unum conficiunt diem
singuli Paroxysmi*; hoc est, dispar
licet sit hujus & illius Morbi con-
ditio; æquale tamen est quo Cor-
pus ab alterutro tenetur, temporis
spatium.

Causa porro cur istud ita eveni-
at hæc est, nempe,

Secundò; Fermentatur in hisce Ma-
lis Sanguis, neque defervescebat ille,
usque donec per *Organa Secretionis*,
prout his aut illis magis accommo-
datus est Humor, foras derivata
fuerint plurimæ Morbum commit-
tentes particulæ.

Tertiò; Sicuti suis quisque tem-
poribus defæcantur qui fermente-
scunt Liquores, sic definitum ha-
bet

bet spatium quo depuratur a Fer-
mento Vitale Fluidum.

Quartò; Denique, non eodem
perpetuo Tenore cursum suum
peragunt quæ conjuncta secum fert
hæc Sanguinis *Effervescencia* Sym-
ptomata, illa verò horum ratio est,
ut certis imprimis *Diebus* adeò ma-
nifesta sui prodat indicia Morbus,
ut non difficile sit ex iis, felicem
an infaustum *Exitum* habitura sit
Aegritudo, conjecturâ augurari.

Hâc perspectâ *Februm* conditi-
one, Veteres *Dies* illos qui Morte
aut Sanitate finiebant plerumque
Morbum, *Decretorios* appellârunt;
Hos verò quibus præcipue Spei aut
Periculi ostendebantur Notæ, no-
minârunt *Decretioniorum Indices*.

Et hætenus quidem non erat
conjecturalis hæc Scientia; adjuncta

verò

verò demum probis Observationibus perversa Ratiocinia magnis implicuerunt dubiis eam Quæstionem. Nescivit *Hippocrates* istius Morborum acutorum naturæ Causam, quæ Aërum liberabat Dies *septimus*, *quartus decimus*, aut *unus & vigesimus*. Famâ inter alias eminebat illis temporibus *Pythagora* Schola, cujus magna Scientiæ pars in *Harmonia* & reconditis *Numerorum* *Mysteriis* posita erat; *Impares Paribus* efficaciores habebantur, summa verò tribuebatur *Septenario* potentia. Has Philosophi Opiniones ita sequebatur divinus in Medendo Vir, ut Recidivam timeret si pari die defisset Febris (a), & *decimum quartum* aut etiam *unum & vigesimum* diem expectaret, nisi *septimus* Morbo finem fecisset; quoniam *multum*

(a) Aphor. Sect. 4. 36.

poteſt tum in Ægreditudinibus, tum in Partu edendo, Numerus Septenarius (a).

Cum verò certum eſſet, ſolvi interdum Febre laborantes, Die ſexto aut octavo, ſine periculo Recuſus, has Rationes ut vanas repudiavit *Aſclepiades (b)*, & jure Sententiam dixit *Ceſus (c)*, *In his antiquos, tunc celebres admodum, Pythagoricos Numeros ſefelliſſe.*

Iſto animadverſo Errore, *Galenus* felicius longè in hâc Diſquiſitione proceſſit; nec ab *Imparium Dierum* Efficaciâ ducere originem cenſuit *Febrium Accessiones & Crifes*, ſed a Facultate *Lunæ*, quæ *Terreſtribus* imperat, & cætera *Sidera* vincit, non *Potentiâ*, ſed *Vicinitatis Virtute (d)*.

Habent itaque, ſi ipſius authoritatem ſequi velimus, *Circuitus*

(a) *De Septimeſt. Partu.* (b) *Vid. Ceſum, lib. 3. cap. 4.*

(c) *Ibid.* (d) *De Dieb. Decretor. lib. 3.*

suos, quibus septem dierum intervallis accedunt & inclinant Morbi acuti, a Cursu *Lunæ*, quæ *singulis Hebdomadis*, cum nimirum *Illa Nova, Dimidia, vel Plena est*, Viribus pollet maximis (a).

Ex hisce manifestum est, ritè advertisse *Galenum* Causam quæ *Paroxysmos* *Febrium* immutet, at *Modum* quo hæc Effectum parit, non fuisse conjecturâ affecutum. Summa Rei hæc est.

Crisis est *Materiæ* Morbum facientis per hos aut illos *Corporis* meatus *Expulsio*, quæ ut cum *Ægri* *Salute* peragatur, eatenus illa comminuenda & digerenda est, quoad permeare & transire possit per *Ora Glandularum* ad quas appellit. Idcirco, sicuti perfectissima fit *Sudoribus* *Febris* *Solutio*, (tum quòd Na-

(a) *De Diet. Decretor.* lib. 3.

turâ cæteris omnibus plus Liquoris
exspuant *Subcutaneæ Glandulæ*, tum
quoniam per angustissimos harum
Tubulos non alius quàm tenuis &
probè *concoctus* Humor percolari
queat,) ita maximo cum periculo
Morbum Finit *Sanguinis Fluxus*, in-
dicat enim ille eam esse Mali indo-
lem, ut per nullas Corporis *Vias*
defæcari possit Sanguis, qui pro-
inde *Effervescentiâ* suâ Canales di-
rumpit. Mediam hîc conditionem
habent geniti in illis Partibus *Ab-*
scessus per quas crassi & tenaces ex-
purgantur Succi.

Certum est igitur, si modò in
Novam Plenâmvæ Lunam incidat
Tempus, quo aut a *Defervescente*
Sanguine foras pellitur noxius Hu-
mor, aut *Profusionem* minantur ul-
tra modum tensi ab *Æstu Febrili*
Canaliculi, eò faciliorem & pleni-

orem fore Morbi *Crisin*, quòd minore tum vi Corporis superficiem urgeat, & Fluidorum impetum reprimat circumfluus Æther. Fieri quinetiam posse, ut ob variam hujus Causæ rationem, *hodie* interdum peragatur quam, pro more & conditione Ægritudinis, *crastinus* dies apportare debebat, Febris *Solutio*; aut in *posterum diem* contrà differatur, qui *hodie* sperandus erat Morbi Terminus; Cùm acceleretur Motus Naturæ a Facultate Lunæ, & hujus ope nonnunquam indigeat, ad amovendum Aeris Obstacle, solito debilior Animalis Machina. Idcirco, *sexto* quandoq;, quandoq; & *octavo*, uti observavit *Hippocrates*, solvetur Morbus, cujus Circuitum *septimus* in plerisque Dies definit.

Conve-

Convenit itaque, si *Lunaris* Virtutis in hisce Casibus Momentum perpendere velimus, Tempus quo primùm invasit Morbus diligenter notare ; *Hujus* deinde Indolem, & quonam *Secretionis* genere, Salutem *Ægri* moliri soleat *Natura* probè nōsse ; neque nimiâ sedulitate, præsertim sub finem *Ægritudinis*, *Humorum* Motus turbare ; *Laborantis* denique *Vires* æstimare atque expendere. Comperiet dubio procul si quis has in faciendâ Medicinâ *Leges* servaverit, non *Novam* solùm *Plenâmq̃ue Lunam*, sed & *Sideris* ad *Meridianum* *Cœli* fastigium, aut huic oppositum Locum, *Accessionem*, ad immutandum *Corpus animale* vim afferre maximam.

Comprobant id ipsum, & Nobis quasi ob oculos ponunt, *D. Paschalii de Partu & Morte Animalium*, nec non de *Morborum Accessionibus*, *Obscr-*

Observationes (a); Partitur, nimirum, ille Νύξ *ἡμέρας* in quatuor *Senarios* Horarum; *Primum* conficiunt tres Horæ antecedentes Lunæ ad *Meridianum* Cœli Verticem ap-
 pulsum, unâ cum tribus quæ hunc subsequuntur; *Secundum* verò, quæ his proximè succedunt Sex Horæ; Ex reliquis denique *Diei veri* Partibus constant *Tertia & Quarta* *ἡμέρας*. Hinc animadvertit, Nullum Animal Nasci aut Mori tempore *Primi* aut *Tertii*, quos *Fluxus* *Senarios* appellat; Contingere verò omnem tum Partum tum Mortem *Secundo* aut *Quarto*, quibus *Refluxus* imponit Nomen. Incessere quin etiam, in *Febribus intermittentibus*, Paroxyfmi plerumque Vim *Fluxus* horis, Solvique mox sudoribus eundem *Refluxus* tempore. Ex his

(a) *Philos. Transact.* Numb. 202.

colligit,

colligit, Motum, Vigorem, & Impetum perstare maximè *Fluxûs Senariis* ; Quietem contrà, Imbecillitatem & Interitum, ad *Refluxûs Senarios* præcipuè pertinere.

Non falsò itaque *Memoriæ* olim prodidit *Aristoteles*, *Nullum Animal nisi Æstu recedente expirare (a).*

(a) *Vid. Plin. Hist. Nat. lib. 2. cap. 98.*

CAPUT

CAPUT III.

AD usum demum quem Nobis in Medendo præbeat hæc Disquisitio, transeundum est ; Et is quidem non foret nullus, si ad Prædictiones *Accessionum* & *Eventuum* in Morbis solummodò spectaret, cum istiusmodi Judicia Medicō concilient Honōrē, Ægrōrum verò Spem & Fiduciam confirment. At verò majus hinc Emolumentum consequemur, ipsam enim Morborum *Curam* ab hisce Ratiociniis promoveri ostendam. Et primò quidem dicam quod est universalius, ut ad ea quæ de Singulis observanda restant, sternatur Via.

Satis

Satis itaque constare arbitror, Morbos omnes quorum Circuitus *Lunæ* Periodis respondent, esse a *Repletionē* oriundos. Cū enim *Actio Lunaris* per solam Vasorum Distensionem Effectum sortiatur, liquet illam Plenitudinem tantum augere, quæ five *Moli* Fluidorum, five eorundem *Turgescentiæ* debeatur, idem valet.

Ideoque in omni Malo per singulos Menses semel aut iterum recurrente, quod ab Influxu *Lunæ* Vires acquirit, usui erit *Depletio*; quæ si non Morbo Medelam, at saltem levamen feret.

Quoniam verò in hoc Remedio, spectanda sunt imprimis *Ægritudinis Genus*, & Detractionis *Modus* & *Tempus*, quædam erunt de his omnibus tenenda Præcepta.

Convenit ergo Expendere primum, num in Arteriis hæreat Causa

L

Mor-

Morbi, an verò Vitio Liqueurum qui è Sanguine derivantur, in *Partem* quamvis Corporis *principem* transferatur. In priore Casu, plus *Missioni Sanguinis*, in posteriore, plus *Medicamentis*, quæ Errores ejusdem emendent, tribuendum erit.

Præterea, cùm *Experientiâ* Duce, discamus tutissimè demi *Materiam* per *Vias* quas *Natura* monstrat; per quos *Meatus* in quovis *Malo* sponte ægrotantis fiant *Purgationes*, diligenter animadvertendum erit.

Deinde, *Tempus* maximè opportunum *Detractioni* erit in plerisque Casibus paulo ante *Accessionem Mali*, cùm hoc modo non solum venienti Morbo occurratur; sed & turgescens *Materia* facilius & copiosius e *Corpore* erumpat.

Sed

Sed de his quidem luculentius erit Judicium, si quædam ad Morborum, quos prius recensui, Curam pertinentia, brevibus saltem expediam.

A Morbo Comitiali incipiam ; Is cum in Adultis sit curatu difficillimus, in Pueris tamen haud ægrè levamen recipit. Et quidem, quantum præter alios *Detractionis* Modos, hic valeat serosi Humoris è Capite, per admotum Occipiti Emplastrum *Vesicatorium*, *Depletio*, ex eo quem suprà retuli, Casu manifestum est ; qui Fidem facit *Panarolo* affirmanti se *Vesicante Suture Coronali appposito Puerum septennem, Aphonum, stolidum, & Epilepsie obnoxium, Sanitati restituisse* (a) ; Et *Celsi* Consilium commendat, suadentis in hujus Morbi

(a) *Observ. Medic. Penitenc. 4. Obs. 30.*

Insultibus, *Occipitium* incidere, & *Cucurbitulas* admove, Ferroque candente in *Occipitio*, & infra quàm *summa Cervicis Vertebra* cum *Capite* committitur adurere duobus in locis, ut per eam perniciosus *Humor* evadat (a). Occupavit enim *Cerebrum* in plerisque hisce *Ægitudinibus* Malum; quod sicuti in *Infantibus* *Plenitudini* & *Sanguinis*, nondum *Exercitiis* & *Pulmonis* *Actiōe* subacti, *Lentori*, ita in *ætate* *provehentioribus*, *Delapsibus* ab alto, aut subitis *Terroribus* ortum sæpissimè debet. Si quid hîc adversus gravissimum *Valetudinis* genus a *Medicamentis* quæ *Fluidorum* *Vitium* corrigunt *Præsidii* est, id forsan a *Cinnabari*, five *nativâ*, five *factitiâ*, aut a *Radice Valerianæ* *sylvestris*, antequam *Caulē* edat in pulverem tritæ, fre-

(a) Lib. 3. Cap. 23.

quenti usu, jure licebit expectare. Utriusque laudabiles Dotes non semel sum Expertus. De *hujus* imprimis Virtute consulendos velim, tum laudatum modò *Panarolum* (b), tum *Fabium Columnam* (c), eruditum & Herbarum Scientiâ nulli secundum, Authorem.

His ipsis Remediis cedit *Vertigo*. Vomere verò oportet interdum *Ægrum*, & admotis Capiti aut Cervici Emplastris *Epispasticis*, foras ducendus est noxius Humor. Oculorum est hic Morbus, & a tensis ultra modum extremis Arteriis, uti ex Theoriâ *Bellinianâ* manifestum est, trahit plurimùm originem, unde *Lunæ* Circuitibus consentire minimè mirum.

Neq; multùm dispar est *Affectuum Hystericorum* Cura; Verùm hi

(b) *Obseru. Penec.* 1. Obs. 33. (c) *Phytobas.* p. 120.

Sanguinis Missionem minimè ferunt. *Alvus* quoque rarò ducenda est. Utilior longe est *Vomit*us, sub tempus præsertim ingruentis Mali: Id, si jam invasit, optimè discutiunt in *Pilulis sumpta Gummi Ammoniacum*, virosum *Castoreum*, *Sal Succini*, & consimilia, quæ *Spiritus* reficiunt *Pharmaca*. Facienda tamen est in plerisque his Casibus Vitæ consuetudini Muliercularum, & Animi imprimis Affectionibus Medicina.

Menstruas Recursus vices ideò servat quandoque *Paralys*is, quia a Capite plerunque incipit hic Morbus; extra Canales nimirum propulso seroso Latice, qui pro varietate Locorum in quæ depluit, hujus aut illius Partis *Nervorum Resolutionem* parit. Hinc fit, ut *Aplexiam* sæpissime subsequatur hic Affectus, interdum utroque, interdum

dum altero tantam resolutio Corporis Latere. Si quando verò a læsis extrinsecus Nervis, aut natis intus Tumoribus, oritur hujusmodi Imbecillitas, illa certos Circuitus non habet.

Utile hîc erit, post Depletionem redundantis Pituitæ, quam felicissime plerisque in Casibus absolvunt *Alvi Dejectiones*, revertenti Malo occurrere, non solum Medicamentis quæ frigidos & tenaces Humores extenuant, qualia sunt *Radix Raphani rustici, Valerianæ sylvestris, Semen Sinapios*, & siquæ sunt his similia; Sed & crebrâ Corporis in *Aquam frigidissimam Demersione*; si Vires, nimirum, & Ætas id finant; non pariter enim *Senio Confectis* ac *Juvenibus* prodest ista Medicina; quæ cum *Fibrillas* relaxatas *constringat*, & *Urinam* simul *moveat*, utroque modo huic Valetudini est aptissima.

Eâ de Causâ, Veteres, uti Author est *Cælius Aurelianus* (a), sic laborantes aut Nataré cōgebant in Mari, aut decurrentibus ab alto Aquis Partes infirmas aliquandiu subjicere. Ob majus scilicet Aquæ marinæ quàm *dulcis Pondus*, & acrius delabentis præcipiti cursu *Rivi* quàm stagnantis *Laticis Frigus*.

Quod ad *Fluoris Menstrui* in Mulieribus Vitia attinet, id seriò perpendendum est, uti plurimùm Causam habet *Nimia Profusio* in *Acrimoniâ* Sanguinis; ita ortum sapissime trahere *Menstrui Retardationem* ab ejusdem *Lentore*. Rariùs verò ob *Humoris paucitatem* supprimitur hic *Fluxus*; adeò singulari Artificio, ad Salutem singularum & Generis Propagationem pariter neces-

(a) *Chronici* lib. 2. cap. 11.

sariæ, Purgationi prospexit & consuluit Sapientissimus rerum Conditor. Quocircà, ficuti in *Immodico Profluvio* habenda est ratio *Temporum*, quibus facillimè ferventem Humorem Canales suos dirumpere expositum est, ut, cùm illa instant, *Misso* quàm longissimè inde ubi prorumpit, *Sanguine*, avertatur *Materiae* Cursus; ita quoties non provenientia Menstrua *Venæ Incisionem* desiderant, servanda est imprimis *Lindani* Cautio, quam ab *Etmullero* (a) commendatam, explicuit nuper & ingeniosè demonstravit Vir Doctissimus D. *Freind* (b). Porro, Cùm efficacissime Liquoris Arteriosi Effervescentiam, quâ distenduntur Vasa, reprimat & compescat *Cortex Peruvianus*; maximè juvabit,

(a) Tom. 2. pag. 1017. Edit. ult.

(b) *Emmenolog.* pag. 103.

fi quando larga nimis timetur *Effusio*, paucis aliquot ante imminentem Accessionem Diebus, creber nobilis istius Medicamenti Usus.

Hæc eadem & in aliis omnibus, quæ certis intervallis recurrunt, *Hæmorrhagiis* tenenda sunt ; petito simul ab iis Pharmacis auxilio quæ dilatatas ultra modum Fibras restringunt & coercent ; inter quæ principem habere locum concretum illum *Succum*, cui falsò *Terræ Japonicæ* impositum est nomen, quàm plurimis Experimentis deprehendi, in illis imprimis quæ ex Pulmone fiunt *Sanguinis Rejectionibus*.

Illud verò ut hic moneam necesse est, Tantam, nimirum, esse in huiusmodi Casibus *Lunæ* Facultatem, ut suppresso interdum qui ab unâ parte fertur sanguine, is ex aliâ, ruptis extremis Canaliculis, exeat. Id accidit *Generoso Juveni*, Cujus
Morbum

Morbum suprâ (a) retuli; Cùm enim *Sanguinis* ex Pulmone singulis Mensibus prorumpentis *Sputum* reprefferant laudata modò Medicamenta, patiebatur Is, dictis Temporibus, Ejusdem ex Naribus *Fluxum*, a quo tamen, cùm Malo jam immunis esset princeps Pars, nihil erat metuendum periculi.

Pari quidem ratione contingit hoc, quâ *Quadrupedibus* quæ per *Menstrua* purgantur, *Novâ* plerunque *Lunâ* incidere hoc Profluvium, observatum est. Id *Equabus* imprimis & *Simiis* usu venit; Et *His* sane adeò constanti ordine, ut *Ægyptii* olim, uti Testis est *Orus Apollo* (b), non solùm pro *Lunâ* *Cynocephalum* pinxerint, ob consensum quendam quoad *Lunæ* cum *Sole* coitum afficitur

(a) pag. 46.

(b) Hieroglyphic. Vid. Gesner. de Simiis.

hoc animal, Miffo nimirum Fœminæ & Genitali Vafe Sanguine; fed & in Jaceris Simias nutritur, ut ex ipsis Conjunctionis Solis & Lunæ tempus cognosci poffit. Certa itaque fe produnt in omnibus animantium generibus Imperii Lunaris Indicia, modò conftans & æquabilis Viçtus ratio Sideris Virtuti reddat opportunum Corpus.

Hæc qui intellexerit, quâ neceffitate Menftruos etiam interdum fervet Circuitus *Fluor Albus*, perfpiciet; imprimis fi hunc humorem profundant Uterina Vafa; modò enim ex *his*, modo ex *Glandulis* quibus confita *Vagina* eft erumpit tetra Colluviës. In illo Cafu, fluentibus *Menfibus* fupprimitur Profluvium; In hoc, etiam cùm in Menftruis eft Mulier perftat adhuc, & vel dum in Utero geftat, excruciat.

Neq;

Neq; dispar admodum est *Ulcerum* ratio; è quibus cùm *Sanies* jugiter exeat, minimè mirum est si largiorem hujus effusionem faciant jam memoratæ *Causæ*; illis maxime in *Partibus*, ubi laxior & facile cedens *Corporis* compages vix ullâ vi contra *Canaliculorum* distensionem resistit. Unde a *Capitis Vulneribus* gravissimum imminere *Novâ Plenâque Lunâ* Periculum, compertum est.

Nephriticos Dolores haud feliciùs quis lenire aggrediatur, quàm detractò primùm è *Venis Sanguine*. Neque profectò inutile erit illis qui hisce *Cruciatibus* tentantur, per quæ *Intervalla* recurrant *Paroxyſmi* observare, & quo tempore maxime periclitantur, *Depletionem Vasorum* moliri. Istud enim constat,
Com₃

Compressionem angustorum in Renibus Meatum à minimarum Arteriarum Plenitudine Malum hoc fovere, quam augere semper *Novam Plenamve Lunam*, extra dubium est.

Unde mirari subiit aliquoties, Historiarum Medicarum scriptores totos esse in *Præcipitandis* (uti loqui amant) in Tubulos Renales *Arenulis*, cùm ex Incisione Cadaverum didicerim, ut suprà memoratum est, primam concrefcentis *Calculi* Materiam esse limpidissimum in *Carunculis* per quas destillat Urina, *Serum*; quod in lapidem durescere posse, Nemini mirum erit, qui *Salium* fluidorum *Vires Attractrices*, & *Effecta* impediti in angustissimis Canalibus Motûs, cognoverit. Hinc fit, Ut dato subinde *Mercurio Dulci* plus proficiamus in incipiente hoc Morbo, quàm quibusvis *Urinam morventibus* Medicamentis ; Reseratis

tis nimirum a nobili Pharmaco
tenuium Vasorum Obstructionibus,
& prohibitâ, quæ has plerunque
sequitur, Salforum Humorum Co-
hæsione.

Cùm non uno modo noceat his
quos *Spiritus* premit *Difficultas*, *Lu-
naris* Vis, tum nimirum ob mino-
rem *Ætheris* in *Pulmonem* ducti
portionem, tum ob majorem Vaso-
rum Sanguinis Dilatationem, omni
ope tristissimo malo subveniendum
est, *Sanguinis Missione*, leni *Vomiti-
one*, *Alvi liquatione*, interdum & *Pur-
gatione*. Cavendum verò est, maxi-
mè sub tempora impendentis *Ægri-
tudinis*, ab illis omnibus quæ San-
guinis impetum & fervorem conci-
tant; urget enim in hujusmodi
Anxietatibus Febricula, quam calidis
sive Cibis sive Medicamentis incen-
dere nefas est. Unde *Clamoribus* &
Ira-

Iracundiâ Anhelis abstinendum esse, monuit Hippocrates (a), & Æstare sæpius & sæviùs quam Hyeme infestare Asthmatis Accessum, observavit Helmontius (b). Hâc de Causâ, præter ea quæ dixi, multum hîc valent illa Remedia quæ refrigerant simul Humores & Urinam pellunt; qualia sunt, Acetum in quo infusa sit Scillæ Radix, Acidus Nitri aut Salis Ammoniaci Spiritus, Aqua Fumo Sulphuris saturata, Gas Sulphuris vocant Chymicæ Authores; Et quæ his confimilia recensuit plurima laudatus Floyerus.

Diligentiam Medici & acre Judicium desiderat *Februm Cura*. Hæc *Depletionibus* fervescente primùm *Sanguine* potissimum peragitur; *Al-*

(a) *Epidem. Lib. 6. Sect. 4.*

(b) *Asthm. & Tuss.*

vi verò *Purgatione* ideò rarissimis in Casibus utendum est, quoniam turbatur ab Illâ Humorum motus quo Sanguinis Defæcationem molitur Natura. Cùm consistit Morbus, tenui magis victu quàm Medicamentis res agenda est. Inclinatâ verò jam Febre, reficiendæ sunt paulatim laborantis Vires, quo faciliùs per Vias quas monstrat Mali conditio, foras pellatur superans Materia.

Utilia super his Præcepta tradiderunt Veteres, quorum rationem simul & Usus *Belliniana* Nos docet Theoria. Medicamenta verò quibusvis Morbi Temporibus accommodare, ille demum sciet, qui Remediorum Facultates, & quâ necessitate per has aut illas partes deriventur varii generis Humores, probè intellexerit.

FINIS.

N

COROLLARIUM.

Cū in primis hisce Schedis expositum sit, quæ *Morborum Recursus* memoratis temporibus faciunt *Cæli Motus*, *Ventis* simul concitandis pares esse; *Horum* verò Vim variam sentire Nos, prout conspiciant cum illis ad agitandum *Aera*, aliæ pariter atq; aliæ *Causæ*; *Operæ* pretium erit quantum has *Rationes* confirmet ipsa *Rerum Natura*, brevibus saltem indicare.

Incidit ante aliquot *Menses*, anno proximè elapso, *Die Novembris* xxvi. paulo ante mediam noctem, gravissima *Procella*; stupentibus cunctis & attonitis insolito prorsus & immani

immani *Ventorum* Furore; qui ultra sex horas perstitit.

Historiam & Causas omnes mirabilis Eventus pertexere, mihi neq; opera est neq; otium; demandatam hanc ingeniosissimo Viro D. *Halleio* Provinciam capeßere nolo; Quantum verò ad rem nostram facit, attingam leviter.

Erat illo tempore *Luna* in *Perigæo*, instabatque simul *Novilunium*; Utraque de Causâ sursum ferri *Æthera*, & increbrescere *Ventos*, demonstratum est. Et hinc quidem qui subsequiebantur Maris *Æstus*, erant immodici & maximè tumentes. Et altius solito, plerisq; saltem in Locis, subsedit in *Baroscopio Hydrargyrum* (a).

(a) *Philosoph. Transact.* N° 289.

Accedebant verò his, dubio procul, ex supra (b) memoratis aliæ pariter Causæ; Illas omnes dignoscere Nobis minimè licet; at Cæli saltem manifesta Conditio quantum ad hanc Calamitatem contulerit, perpendi potest.

Postquam in illis Locis quibus incubuit hæc fera *Ventorum Vis*, per *Æstatem* & *Autumnum* copiâ solito majori deciderant *Pluvia*; Mitior & *Calidior* quàm pro more Anni appetebat *Hyems*; ita ut ad finem usq; *Novembris*, Liquor in *Thermometro*, cujus Gradus *quartus supra octogesimum* Gelu indicat, infra *Centesimum* nunquam subsederit (c).

Et hinc sanè, collectas fuisse in *Ætheriâ* Plagâ, sursum latis ab Ardore ex humidâ Terrâ Anhelitibus,

(b) p. 22.

(c) *Philosoph. Transact. loc. citat.*

Solium, Sulphurisque innumerabiles
 Atomos, conjecturam facimus ; qui-
 bus variè coeuntibus & agitatis, ac-
 cessit huc & illuc effluenti jam *Aeri*
 exitialis Impetus.

Fidem dictis faciunt, quibus
 crebris, sub tempus funesti Turbi-
 nis, micuit *Æther, Fulgura* ; &
falso Sapore, die insequente, Lin-
 guam ferientia, etiam in Campis
 longè a Mari remotis, Arborum
Virgulta & Gramina ; ut degustatum
 Pabulum refugerint Pecudes.

Sed hæc fusiùs persequi minimè
 vacat. Istud potius meminisse ju-
 vat ; Contigisse etiam Patrum no-
 strorum *Memoriâ immoderatam*
Tempestatem, huic fortasse jam dictæ
 minimè parem, at cujus tamen mi-
 ram Violentiam referunt illorum
 Temporum Annales. Sæviit illa,
 Nocte quæ Mortem impii Perduel-
 lis

his *Cromwellii* infecuta est, die 3. *Septembris*, Anno 1658.

Aeris per illius Anni decursum, Statum & Morem nullæ, quod quidem sciam, docent *Ephemerides*. Itud verò observasse, pertinet ad propositum; *Plenam*, nimirum, *Lunam*, sub accessum *Æquinoctii Autumnalis*, apportasse hanc *Ventorum Rabiem*; ut mirum non sit magnis *Motibus* opportunam fuisse *Cæli* regionem.

Pari necessitate, in illis *Regionibus* quas crebra premunt *Diluvia*, iis plerunq; *Temporibus* fieri *Inundationes* observatum est, quibus *Viribus* maximis pollet *Luna*; ut non immeritò horum *Malorum* præcipuam *Causam* in *Tumentes* immodicè *Maris Æstus*, & infelicitè simul conjunctam horum aut illorum *Siderum*

derum Facultatem attractricem, conje-
cerit Eruditus Baccius (a).

Has & consimiles habent a Na-
 turâ Causas *Ventorum Turbines ac*
Tempestates; Quantum enim ad
 Quæstionem de *Divinâ Potentiâ* spe-
 ctat, num *Supremi Numinis* Itâ ex-
 tra *Rerum Ordinem*, eveniant hu-
 jusmodi *Calamitates*, differere non
 est nostrum; Religionis Vinculis
 animos hominum absolvere minimè
 conabor; Quanquam enim certis
 Legibus constare & moveri sciam
 singulas immensæ hujus *Machinæ*
Partes, & eandem *Fabricæ Dispo-*
sitionem quæ *Universæ* Moli com-
 modissima est, *Paucis* quandoq; in
Locis inferre debere *Clades &*
Damna; Suum tamen *Rerum Con-*
ditori Opt. Max. in omnia quæ

(a) *Del Tevere*, lib. 3. p. 228.

perfectit jure cedendum est Imperium. Et erat fortassis *Divinae Rationi* consentaneum illo Artificio Mundum instruere, quo caderent interdum Noxæ & Detrimenta in Homines, quos *Fulminibus* terrere, & *Prodigiorum Tempestatumque* metu in Officio continere, necesse habebat.

MVSEVM
BRITAN
NICVM

FINIS.

perfectit

o
t
n
k
n